

Restaurering av Bykle Kyrkje 2001/2002

Sluttrapport

Viser til tiltaksrapport frå Anders Haslestad, Riksantikvaren, 10 mai 2001 (synfaring)
Viser til delrapport frå Olav H. Rygnestad, 18 oktober 2001
Viser til målingsrapport, Gunnar Gundersen, Frolands Verk, 15 august 2001
Visert til rapport frå Daniel Addey-Jibb, 1 juli 2001 (engelsk)
Viser til installasjonsrapport frå Olav K. Hovet.

Nummerering i høgre marg viser til fotografi vedhefta originalrapporten levert til Bykle Sokneråd (Bileta ikkje inkludert i denne elektroniske versjonen)

VÅPENHUSET

- Utvendig kledning vart merka og demontera (fronten).
- Dørsvilla hadde store råteskada. 1.
- Rekonstruerte svilla og lafta den på plass. 2.
- Montera utvendig kledning, foto viser bruk av nytt virke. 3.
- Det vart bruka handsmidde spiker, smed: Olav J. Rysstad, Rysstad.
- Overflatebehandling (viser til målingsrapport).
- Huri vart restaurera med 1 ny labank og ny terskel.
- Muren vart demontera og relagt på kult.
- Demontera tile og tvifara (3 stk.) på grunn av råteskade. Senka grunnen slik at det er frihøgde til tvifara/tile.
- Rekonstruera 3 tvifara og 5 tileplank. 4.
- Foto viser 5 nye tileplanker, dei gamle var av nyare dato. 5.
- Viser til overflatebehandlingsrapport (Gunnar Gundersen).

- Vegg CC
- Hjørnebordet var senka på grunn av råteskade i nedkant (sjå grunnriss, Jibb) 6.
- Her var det spor etter måling i svart og kvitt (kvader form).

- Vegg II Skrapa og måla. 7.

TRAPPA

- Trappa vart demontera (betong) dei små hellene vart fjerna (sjå delrapport).
- Hella framfor huri er ombruk, hellene ligg i kult. 8-9 og 10.

SKIPET

- Vegg III
- Demontera utvneding kledning 11.
- Råteskada svill som vart spunsa. Relagt mur i kult 12-13.
- Foto viser bruk av nytt virke. Skrapa og måla 14.
- Tvifarane var impregnerte med antiparasitt ved seiste restaurering, ikkje råteskade på desse. Ca. 40-50 cm. fri høgde (tørt) 15.

Vegg III.
Festa enkelte vegg bord og vassbord med handsmidde spiker. Skrapa og måla. 16.
Grunnmuren er uforandra på grunn av fundament for innvendige tvifara.

Vegg V.
Retta opp muren med lufting. Skrapa og måla.

Vegg Y.
Demontera utvendig kledning. Råteskade på svilla og hjørne. 18.
Fjerna råteskade og skora opp muren. På grunn av råteskade hadde veggen sige ein del ved hjørnet. Fjerna råteskade og skora opp med ei steinhelle.
Våga ikkje å røre muren på vegg CCCC på grunn av fundament til tvifarane.
Montera tilbake utvendig kledning skrapa og måla.

Vegg CCCC.
Skrapa og måla. 19.

Vegg CCC.
Demontera muren og utvendig kledning.
Råte skada svill 20-21.
Spunsa svilla og relagde muren 22.
Montera tilbake utvendig kledning. Foto viser bruk av nytt virke. Skrapa og måla.23.

KORET

Vegg VI.
Demontera muren for kontroll av tvifarane og tile. Tvifarane låg i tørr myrjord med små råteskada. Retta opp fundamenta til tvifarane. Remura grunnmuren på kult.
Skrapa og måla. 27-28.

Vegg VIII
Spikre lause kledning bord (smidd spiker). Skrapa og måla. 29.

Vegg YC.
Demontera utvendig kledning. 30.
Råteskada svill 31-32.
Demontera muren, for kontroll av tvifarane. Små råteskada. Retta opp fundamenta.
Spunsa for råteskada på svilla. 30.
Skifta råteskada gesims bord. Senka enkelte veggbord på grunn av råteskade i nedkant.

Foto viser bruk av nytt virke. Skrapa og måla. 33.

Detaljer.

Foto viser eitt under bord, festa med trenagler. 34.

Enkelte bord var snudde. Der var tydelege spor etter tjærebreing og bruk av trenaglar. 35-36.

Restaurering vart utført i 2001.

TÅRNET

Restaureringa starta den 10/06/2002.

Det frittstående stillaset var bygd av Ivar Pedersen, Tveit. 40.
Klokketårnet vart skrapa og måla. Foto viser bruk av nytt virke. 41-42.
Hurin til glugga vart rett opp med smidde hengsla og kroka.

TAKET.

Store råteskada på takplankene. Der var ikkje skada på spikerslaga.
Til takplanker var bruka kreosot impregnera 2" plank slik som på våpenhuset, skipet
og koret (gjort i 1988-89). Møne kammene vart dekkja med sink og overgong
tak/vegg (som før). Bruka same avrenningsmønster som før. 43.

VEGG UNDER SPIRET

Skifta pannebord på grunn av råteskade. Foto viser bruk av nytt virke. 43-44.
Bruka smidd spiker, skrapa og måla.

SPIRET

Råteskade på spikerslag rundt tårnet, (8 kanta) desse vart skifta. 45.
Råteskade på sponen (gran). Demontera all spon. 45.
Tjærepapp på troa. Ikkje råteskada tro. 46.
Ikkje råteskade på topp spiret eller kula. Foto viser spirets undertekking med takpapp
og lim. 47.

Ny spon (gran). Sjå Vedlegg 1.

Sponen vart forma til med øks og impregnerte med milebrent tjære på alle sidene. 47-48.

Tjæra vart levera av Fortidsminneforeningen. Tjæra vart oppvarma i vassbad før
bruk.

Spiret vart tjæra med 4 strøk. 47-48-49.

Ombruk av øverste spon rasta. 50.

Skisse av hanen (sjå Vedlegg 2).

Vart hindra av mykje regn. Restaureringa tok difor lang tid med fare for vatn og fukt
i kyrkja.

Mesteparten av trevirket som vart skifta er teke vare på som dokumentasjon.

Klokke akslingen vart smurt.

Porten vart forandra på grunn av nytt gravemaskin (for låg)

Skifta sidestolpane. Bruka malma virke.

Ombruk av kreosot impregnera tak plank og grindane. Bruka dei gamle fundamenta.

Målinga er utsett til våren.

Desse var med på restaureringa:

Hallvard S. Nomeland

Waheed Roomi

Olav H. Rygnestad

Valle

Pakistan

Valle

Fekk god hjelp av Bykle Kommune ved Trygve Gjerden (leiar i utesektor).

Takk for oppdraget og godt samarbeide med Helene Horverak, kyrkjeverge i Bykle Sokneråd.

Systog Rygnestad

4747 Valle
9/10/2002

Olav H. Rygnestad

Telefon nummer: 379 36 828

Mobil nummer: 95 83 67 66

Restaurering av Bykle Kyrkje 2001/2002

Sluttrapport - Vedlegg 1

NY SPON

Grantrea vart utvalgt på rot hos Anders Dalseg, Bygland, den 17/6 2002 (sevjetida).
Trea hadde vakse svært seint. Sponen vart saga radially. 51.
Sponen vart turka i rom temperatur i +25°C. Bruka fuktigheitsmålar i turketida.

	Yta	Marg	
1. dag	23%	15%	
2. dag	23%	11%	
3. dag	17%	8%	
4. dag	11%	8%	
5. dag	11%	10%	
6. dag vart det montera elektrisk avfuktar			
9. dag med +25°C inneterperatur	0%	0%	52.

Systog Rygnestad

4747 Valle

9 oktober 2002

(sign.)

Olav H. Rygnestad

Restaurering av Bykle Kyrkje 2001/2002

Sluttrapport - Vedlegg 2

BYKLE KYR'JE ~ HANEN PÅ SPIRET

